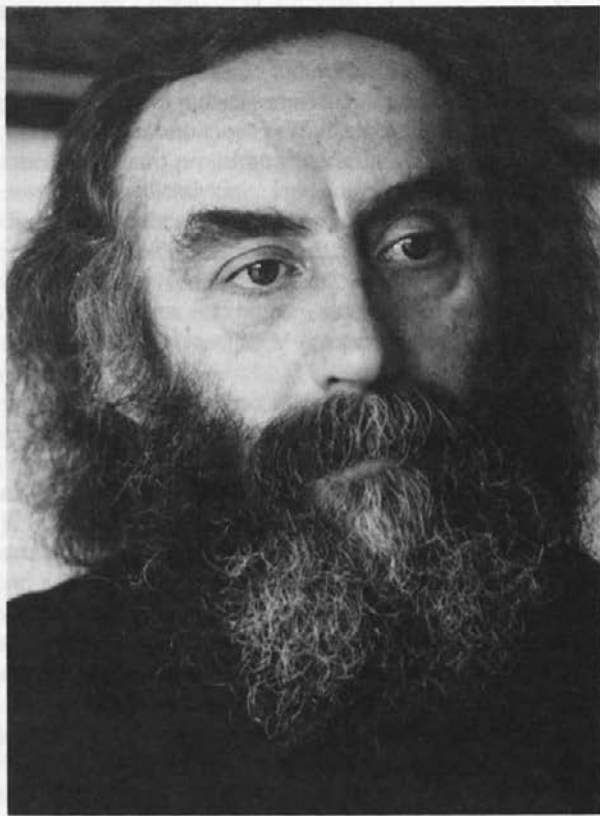

PREVOD

Josip Osti

Sprehod po mestu, ki ga ni več

(Dnevnik nespečnosti)

V očesu ledena kocka modrega neba

V očesu ledena kocka modrega neba.
 Nič se ne premika. Niti pajčevina
 ne trepeta – niz bleščečih kapelj rose.
 Topolov list se ne obrača v snu,
 ne odkriva svojega srebrnega hrbta.
 Samo tukaj v meni piha neki divji veter –
 veter spominov.
 Sapica vročine in vonj saj.
 Še topel pepel mi prši na gola ramena.
 V roki britvica – krvava in zarjavela.
 Neslišno tiktaka ura, vgrajena v temelj hiše
 na kraju, kjer je bil nekoč moj dom.

Ali nas mrtvi ločujejo od živih

Ali nas mrtvi ločujejo od živih,
 sestra moja, bratje moji? Vsem nam
 se lesketa solza v očesu, celo ko se glasno smejimo.
 Valerija, Sargon, Gagik, Stevan, Josip ...
 Molitev ali posmehljivka? Se bomo
 vrnili na Ararat, vrnili v ep o Gilgamešu?
 Ali pa bo veter, ta veter vseh vetrov,
 odnesel hišo, pod katere streho so se zatekla
 naša zledenela srca, skupaj z nami – neznano kam?

Revščina me je obogatila

Revščina me je obogatila. Vsaka drobtinica
 je zame danes ves kruh. Dišeč.
 Mehak. Topel. Kaplja vode – jezero, morje.
 Modra svila, ki ovija telo moje
 gole ženske. Nasmeh – dar, zaradi katerega se
 razvedri celo siv deževen dan. Kot da bi mi
 nekdo izkopal oči, s katerimi sem do pred kratkim
 gledal. Končno sem spregledal.
 Kot Homer vidim zemeljski, vidim nebeški
 svet. Živim s svojimi mrtvimi. Tolaži me
 njihova vedrina. Tudi moja rana je samo znak,
 po katerem prepoznavajo tiste, ki jih je življenje
 izbralo. Da ne vidijo tistega, za kar se drugim
 zdi, da razumejo.

Nama, ljubezen, ni ostalo nič drugega kot ljubezen

Nama, ljubezen, ni ostalo nič drugega
 kot ljubezen. Kot da na stare dni
 drug drugemu liževa nezaceljene rane.
 Da se pred mrazom braniva s toploto telesa
 in z izmeničnim vročim dihom na tilnik.
 S polaganjem dlani na vsa, tudi sramna mesta.
 Z brezsramnostjo meriti pogum in svobodo.
 V izmaličenih, nekoč lepih telesih
 videti skladnost življenjske izkušnje in zorenja.
 Palimpsestu kože, ustrojene od številnih božanj,
 dodati še svoj drhteči rokopis. Vse to sva vse
 bolj midva, kolikor bolj sva drugačna
 kot nekoč. Glina, ki jo je treba pregnesti, da bi
 iz nje nastal nov vrč. Vrč, ki ga bo,
 ko iz njega izpijeva vino, do vrha napolnila
 smrt.

Od matere je ostala samo senca

Od matere je ostala samo senca.
 Senca, ki je rodila mojo senco.
 Senco, ki s tvojo senco, draga,
 spominja na senco nevidnih kazalcev
 sončne ure, na katero pada mesečina.

Neverjetno, ljubezen, prepolno je smisla

Neverjetno, ljubezen, prepolno je smisla.
 Prepolno vonja poljskega cvetja, ki
 s svojo tiho smrtjo krepi najini duši,
 utrujeni kot najini telesi, tega vročega
 avgustovskega popoldneva, ko
 preznojena in zadihana nepremično leživa na postelji,
 ki so jo pred kratkim zibali močni valovi.
 Z ljubeznijo zaslepljena sva, ljubezen, predvidela
 marsikaj. Spregledala še več. Deževja,
 ki zamenjujejo sončne dni. Spokoj somraka.
 Jesen mladostne razuzdanosti. Žalost satirov ...
 Moj vroči dih greje tvoj vrat
 kot v času dolgih mrzlih zimskih noči.
 V podvojeni samoti celo moja
 neizgovorjena beseda odpira srebrni medaljon,
 ki na tanki verižici visi med tvojimi
 razgaljenimi dojčkami, v katerem skrivaš svojo
 malo skrivnost. Mavrico nad mestom, ki ga ni videti
 od temnih oblakov dima. V katerem so noči bele
 od požarov, dnevi pa črni od umiranja.

V Tomaju, 8. avgusta 1994

Do mene ne prihaja več Haškov glasni smeh

Milanu Kunderi

Do mene ne sega več Haškov glasni smeh.
 Od njega me ločujejo dolgi Kafkovi hodniki
 in brezštevilna zaklenjena vrata.
 Že od otroštva se ne raztaplja led z mojih ustnic,
 nasmejanih od šal, kot so tvoje.
 Pogosto plačanih z glavo.
 Moja mati je iz zapora pisala
 mojemu očetu: *spomni se matere svojega otroka.*
 V naši že neobstoječi družini vsi
 živimo od spomina in vsem
življenje je nekje drugje. (A tudi to drugje ni tam,
 kjer je nekoč bilo.)
Neznosna lahkost bivanja je breme,
 od katerega mi vse pogosteje klecajo kolena.
 Živim, plešoč *valček v slovo*
 pod srhljivo lepim zvezdnim nebom.
 Hkrati plešem na praškem Karlovem mostu,
 na ljubljanskem Tromostovju, na sarajevski
 Kozji čupriji ... Plešem po taktu glasbe,
 ki prihaja iz otroštva.
 Kot nališpana stara devica sam
 na plesišču, pod krošnjami starih kostanjev,
 ko pogasnejo luči in se razidejo gostje
 bučne dobrodelne zabave. Plešem
 s pajacem iz cunj v naročju,
 iz katerega je že davno izteklo vse žaganje.
 Plešem s svojimi še živimi daljnimi
 in s svojimi že mrtvimi bližnjimi.
 Ko potihne glasba in se utrnejo zvezde,
 me pokopljite v družinski grobnici
 v mestu, ki ga, tako kot mene, ni več.

Ali sem ostal brez jezika

Ali sem ostal brez jezika, brez tistega,
kar mi je edino ostalo? Vse je in ni
v imenu, pravim v brezimenem jeziku, s katerim
imenujem sebe in vse okoli sebe. Ali moj
jezik, razcepljen z ostrino noža, šviga
kakor kačji? Ali ne šepetajo nežne besede
tudi v mrtvi vozeli spletene kače? In njihovi otroci,
plodovi strupene ljubezni, ki svoja lepa
gola telesa ves dan izpostavljajo soncu? Se učiti znova
govoriti ali za vselej utihniti in te, brezimeno,
ljuba, samo dolgo, dolgo gledati in božati.

Dragi Tomaž, prebral sem tvoje nove pesmi

Dragi Tomaž, prebral sem tvoje nove pesmi.
Prepričale so me, da si končno dobil boj z
enoznačnostjo. Da si med tistimi redkimi med nami,
ki jim uspeva znova vrniti v življenje pesniški
jezik. Da je beseda tako tvoja mati, kot tvoja žena in tvoja
ljubica. Da si nenehno obdan z golimi besedami.
Da spiš z njimi in se z njimi sprehajaš po Ljubljani, New
Yorku ...
Skoraj bi ti bil pozabil reči, da te je pozdravil René Char.
Rekel mi je: "Reči mu, da se vsega spominjam!"

Bil je čas vojskovanja in čas bratenja

Bil je čas vojskovanja in čas bratenja.

Vojskovala in bratile so se države, mesta in ljudje.

Sarajevo se ni vojskovalo z Bakujem, zato pa se je z njim pobratilo. Bil sem v tem daljnem mestu in se bratil s tamkajšnjimi ljudmi. Z njimi sem jedel in pil. Vračal sem jim iskrene nasmehe. Jezero, ki mu pravijo morje, je še v mojem očesu.

V njem je, tako kot nad Sarajevom, tudi okrušek razbitega, kristalno modrega neba. Mladi temnopolti azerbajdžanski pesnik z gosto in čudovito črno grivo nam je pripovedoval eno svojih pesmi. Pesem je pripovedovala o konjih. To sem vedel, ne da bi znal eno samo besedo njegovega jezika.

Vedel, ker so v tej pesmi konji hrzali, rezgetali, se vzpenjali, galopirali po brezkončni stepi. Ritem pesmi je bil topot konjskih kopit. Iz nje se je širil težak in zdrav vonj oznojenega konja in oznojenega jezdeca. Sarajevska pesnica, ki je bila v naši družbi,

je tega pesnika gledala kot uročena. Zabliskali so se plamenčki v njenih nekoliko ugaslih zenicah.

Trepetala je kot trepetlika na samem, ki ji razposajeni veter kuka pod krilo. Videti je bila kot prižeta h golemu telesu jezdeca. Pod njim, v galopu. Ne vem, ali se ona kdaj spomni tega pesnika. Sam pogosto mislim nanj, ker me nevidni, že ostareli konj iz njegove pesmi, še danes nosi po tem pustem svetu.

Prevedel in spremno opombo napisal **Jure Potokar**

Josip Osti se je rodil leta 1945 v Sarajevu in se najprej zapisal atletiki, bil je izvrsten tekač na srednje proge in je nastopal celo v državni reprezentanci. A njegova največja ljubezen je bila in ostala literatura, ki se ji je posvečal kot urednik, predvsem pa kot esejist, kritik, prevajalec in seveda pesnik. Do sedaj je izdal devet pesniških zbirk (dve, **Barbara in barbar** in **Sarajevska knjiga mrtvih**, sta dostopni tudi v slovenščini), zbirko esejev, knjigo pogovorov s pesnikom Izetom Sarajličem, sestavil je tudi antologiji bosensko-hercegovaške in slovenske poezije.

Poleg tega je Osti prevedel okoli petintrideset slovenskih pesniških in proznih del, v zadnjih

štirih letih, odkar živi v Ljubljani, pa je napisal prek sto petdeset kritiško-esejističnih besedil o slovenski književnosti in vsaj za sodobno je mogoče reči, da jo pozna bolje od večine pišočin kritikov.

Za literarne in prevajalske dosežke je Osti dobil vrsto uglednih nagrad, med njimi je treba omeniti letošnjo nagrado Vilenica.

Pričujoče pesmi so iz nove, še nedokončane zbirke, ki bo prihodnje leto izšla pri založbi Mihelač.